UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

77 Rectos indicat hæc modulos interstitiorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

DISTINCTIO LXXVII.

1 gs HIi a *temporibus ſecundùm Anacletum, Zepherinum, Gelaſium, & Pelagium, Epiſcopi, Presbyteri, & Diaconi ſunt ordinandi. Metropolitanus autem juxta Leonem ex presbyteris, ejuſdem eccleſiæ, vel ex diaconis optimus ordinetur. Ex monachis autem, vel laicis nullus, niſi per gradus eccleſiæ, debet ad ſummum ſacerdotium pervenire.*

C. I. ¶ *Non niſi per diſtinctos gradus quiſquam ad ſacerdotium aſpiret.*

Unde Cajus Papa *Felici Epiſcopo, epiſt. unica in extremo.*

ILlud *b* nos ſtatuentes, vobis, & omnibus ſervare mandamus, ut ad ordines eccleſiaſticos ſic aſcendant in eccleſia, qui ordinari merentur: id eſt, ſi quis Epiſcopus eſſe meretur, ſit primùm oſtiarius, deinde lector, poſtea exorciſta, inde ſacretur acolythus, demum verò ſubdiaconus, deinde diaconus, & poſtea presbyter, & exinde, ſi meretur, Epiſcopus ordinetur.

C. II. ¶ *Quæ intervalla temporis in ſingulis gradibus ſervanda ſint.*

Unde Zozimus *Epiſcopus urbis Romæ, ait ad Iſychium, epiſt. 1. cap. 3.*

IN ſingulis gradibus hæc tempora ſunt obſervanda, ſi ab infantia 1 eccleſiaſticis miniſteriis nomen dederit, ut inter lectores & exorciſtas quinquennio teneatur, exinde acolythus, vel ſubdiaconus XIV. annis fiat; & ſic ad benedictionem diaconatus, ſi meretur, accedat: in quo ordine quinq; annis, ſi inculpatè ſe geſſerit, hærere debebit. Exinde ſuffragantibus ſtipendiis per tot gradus datis propriæ fidei documentis, presbyterii ſacerdotium poterit promereri: de quo loco (ſi eum exactior ad bonos mores vita perduxerit) ſummum Pontificatum ſperare debebit. *& infrà.* ¶ Defenſores etiam eccleſiæ qui ex laicis fiunt, ſupradicta obſervatione teneantur, ſi meruerunt eſſe in ordine clericatus.

1 ¶ Si ab infantia] *Prior hæc hujus capitis pars ſummatim refertur. Integer locus ſic habet.* Si ab infantia eccleſiaſticis miniſteriis nomen dederit, inter lectores uſque ad vigeſimum ætatis annum continuata obſervatione perduret. Si major jam, & grandævus acceſſerit, ita tamen ut poſt baptiſmum ſtatim ſe divinæ militiæ deſideret mancipari, ſive inter lectores, ſive inter exorciſtas quinquennio teneatur, exinde acolythus, vel ſubdiaconus quatuor annis, & ſic ad benedictionem, &c. *At ſanè in uno etiam pervetuſto Gratiani codice, & apud Rabanum, lib. 1. cap. 13. de inſtitut. cleric. legitur:* quatuor annis, *non*, quatuordecim. *Sed ob gloſſam nihil mutatum, additumve eſt.*

C. III. ¶ *De eodem.*

Item Syricius Papa *ad Hymerium Tarraconenſem, epiſt. 1. cap. 9.*

QVicunque *c* itaque ſe Eccleſiæ voverit obſequiis à ſua infantia, ante pubertatis annos baptizari, & lectorum debet miniſterio ſociari. Qui ab acceſſu adoleſcentiæ uſque ad vigeſimum 1 ætatis annum, ſi probabiliter vixerit, una tantùm, & ea, quam virginem communi per ſacerdotem benedictione percepit, uxore contentus, acolythus, & ſubdiaconus eſſe debebit, poſteaq; ad diaconi gradum (ſi ſeipſum primitus, continentia præeunte, dignum probaverit) accedat. Vbi ſi ultra 2 quinque annos laudabiliter miniſtraverit, congruè presbyterium conſequatur. Exinde poſt decennium Epiſcopalem cathedram poterit adipiſci: ſi tamen per hæc tempora integritas vitæ ac fidei ejus fuerit probata. Qui *d* verò jam ætate grandævus, melioris propoſiti converſatione provocatus, ex laico ad ſacram militiam pervenire feſtinat, deſiderii ſui fructum non aliter obtinebit; niſi eo, quo baptizatur, tempore ſtatim lectorum, aut exorciſtarum numero ſocietur, ſi tamen eum unam habuiſſe, vel habere, & hanc virginem accepiſſe conſtet uxorem. Qui dum invitatus fuerit, expleto biennio, per quinquennium aliud acolythus, & ſubdiaconus fiat, & ſic ad diaconatum (ſi per hæc tempora dignus judicatus fuerit) provehatur. Exinde jam acceſſu temporum, presbyterio, vel Epiſcopatui, ſi eum cleri ac plebis evocaverit electio, non immeritò ſocietur.

a *Epiſt. 82. Anaſtaſio.* b *Anſel. l. 7. c. 49. Rabanus de inſtit. cler. l. 1. c. 12.* c *Ivo p. 6. c. 91. & 92.* d *Ibid. c. 10.*

1 ¶ Vigeſimum] *In pleriſque vetuſtis exemplaribus, & Gratiani, & epiſtolæ, atque apud Ivonem legitur*, trigeſimum: *ſed in epiſtola Zozimi, quæ relata eſt in antecedente notatione*, vigeſimum.

2 ¶ Vltra] *Sic legitur in omnibus manuſcriptis, & in originali ipſo. In vulgato erat*, intra.

C. IV. ¶ *De eodem.*

Item ex ſexta ſynodo, *cap. 15.*

SVbdiaconus *a* non minor viginti annorum ordinetur. ¶ Si quis verò in aliquo ordine ſacerdotali præter conſtituta tempora ordinatus fuerit, deponatur.

C. V. ¶ *De eodem.*

Item ex concilio Carthaginenſi III. *cap. 4.*

PLacuit *, ut ante vigintiquinq; annos ætatis nec diaconi ordinentur, nec virgines conſecrentur, & ut lectores populum non ſalutent.

C. VI. ¶ *Minoribus XXV. annis levitica non præſtetur benedictio.*

Item ex concilio Agathenſi, *cap. 16. & 17.*

EPiſcopus *b* benedictionem diaconatus minoribus quàm XXV. annorum penitus non committat. ¶ Sanè ſi conjugati juvenes conſenſerint ordinari, etiam uxorum voluntas ita requirenda eſt, ut ſequeſtrato manſionis cubiculo, religione promiſſa, poſteaquam pariter converſi fuerint, ordinentur. ¶ Presbyterum verò, vel Epiſcopum, ante triginta annos, id eſt, antequam ad viri perfecti ætatem perveniat, & diaconos ante vigintiquinque nullus metropolitanorum ordinare præſumat: ne per ætatem (quod aliquoties evenit) aliquo errore culpentur.

C. VII. ¶ *De eodem.*

Item ex concilio Toletano IV. *cap. 19.*

IN *c* veteri lege ab anno vigeſimoquinto levitæ in tabernaculo ſervire mandantur: cujus auctoritatem in canonibus & ſancti Patres ſecuti ſunt. Nos & divinæ legis & conciliorum præcepti immemores, infantes & pueros levitas facimus, ante legitimam ætatem, ante experientiam vitæ: ideoq; ne ulterius fiat à nobis, & divina lege *d*, & canonicis admonemur *e* ſententiis, ut *f* vigintiquinque annis ætatis levitæ conſecrentur, & à triginta presbyteri ordinentur.

C. VIII. ¶ *Per quæ intervalla temporum ordinetur, qui de Monachis in clericatum eligitur.*

Item Gelaſius Papa *ad Epiſcopos per Lucaniam, epiſt. 1. cap. 3.*

SI *g* quis de religioſo propoſito, & diſciplinis monaſterialibus eruditus ad clericale munus accedat, in primis ejus vita præteritis acta temporibus inquiratur, ſi nullo gravi facinore probatur infectus, ſi ſecundam non habuit fortaſſis uxorem, nec à marito relictam ſortitus oſtenditur, ſi pœnitentiam 1 publicam fortaſſis non

a *Et conc. Carthag. codicis. c. an. 16. Burch. lib. 2. cap. 21. Ivo p. 6. cap. 31. Pannor. lib. 3. cap. 30. Polyc. lib. 2. tit. 7.* * *Anſelm. lib. 7. cap. 96. Ivo p. 5. cap. 365. Burch. lib. 2. cap. 9.* b *Ivo part. 6. cap. 29. Pannorm. lib. 3. cap. 28. Polyc. lib. 2. tit. 27.* c *Burch. lib. 2. c. 12. Ivo part. 6. cap. 32. Pannor. lib. 3. cap. 31.* d *Num. 8.* e *in codice regio, admonemus exemplis.* f *al. ſed.* g *ſup. diſtinct. 55. cap. 14. Anſ. l. 7. c. 47. Ivo p. 3. c. 143.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

geſſit, nec ulla corporis parte vitiatus apparet, ſi ſervili, aut originariæ non eſt conditioni obnoxius, ſi curiæ jam probatur nexibus abſolutus, ſi aſſecutus eſt literas, ſine quibus vix fortaſſis oſtiarii poſſit implere miniſterium.

1 ¶ Si pœnitentiam] *Hinc uſque ad finem addita ſunt ex epiſtola ipſa, ut melius percipiatur nexus ſequentis capitis. Nam poſt verbum,* miniſterium, *continenter apud Gelaſium ſequitur:* ut ſi his omnibus, quæ ſunt prædicta, fulcitur, continuò lector, &c.

C. IX. ¶ *De eodem.*

Item eodem capite, & ſequenti.

MOnachus 1 verò novitius ſi morum honeſtate fulcitur, continuò lector vel notarius, aut certè defenſor effectus, poſt tres menſes exiſtat acolythus: maximè ſi huic ætas etiam ſuffragatur: ſexto menſe ſubdiaconi nomen accipiat, ac ſi modeſtæ converſionis, honeſtæque voluntatis exiſtit, nono menſe diaconus, completoque anno ſit presbyter: cui tamen quod annorum interſtitia fuerant collatura, ſancti propoſiti ſponte ſuſcepta doceatur præſtitiſſe devotio. ¶ Si *a* verò laicus quiſpiam eccleſiaſticis eſt aggregandus officiis, tantò ſollicitius in ſingulis, quæ ſuperius comprehenſa ſunt, hujuſmodi decet examinari perſonam, quantum inter mundanam, religioſamque vitam conſtat eſſe diſcrimินis: quia utique convenientia eccleſiæ miniſteria reparanda *b* ſunt, non inconvenientibus meritis ingerenda: tantoque magis quod ſacris aptum poſſit eſſe ſervitiis, in eorum quærendum eſt inſtitutis, quantum de tempore, quo fuerant hæc aſſequenda, decerpitur ut morum habere doceatur hoc probatas, quod prolixior conſuetudo non contulit, ne *c* per occaſionem ſupplendæ penuriæ clericalis, vitia potius divinis cultibus intuliſſe *d*, non legitimæ familiæ Domini computemur procuraſſe compendia. Quorum promotionibus, ſuper anni metas, ſex menſes nihilominùs ſubrogamus: quoniam ſicut dictum eſt, diſtare convenit inter perſonam divino cultui deditam, & de laicorum converſatione venientem. Quæ tamen eatenus indulgenda credidimus, ut eccleſiis 2 ab hac occaſione ceſſantibus, canonum paternorum vetus forma ſervetur.

1 ¶ Monachus] *Quomodo hic locus in originali habeat, proxima ſuperiore notatione indicatum eſt.*

2 ¶ Vt eccleſiis] *Hæc multò pleniùs à Gelaſio exponuntur:* Vt illis, inquit, eccleſiis, quibus infeſtatione bellorum, vel nulla penitus, vel exigua remanſerunt miniſteria, renoventur: quatenus his, Deo propitio, reſtitutis in eccleſiaſticis gradibus ſubrogandis canonum paternorum vetus forma ſervetur, nec contra eos ulla ratione prævaleat, quod pro accidentis defectus remedio providetur, non adverſus ſcita majorum nova lege proponitur, cæteris eccleſiis ab hac occaſione ceſſantibus, quas non ſimili clade vaſtatas priſtinam faciendis ordinationibus convenit tenere ſententiam.

DISTINCTIO LXXVIII.

1 ps QVa verò ætate ſacerdotes ordinari debeāt, Bonifacius 1 Papa *diffinivit, dicens.*

1 ¶ Bonifacius] *Cæteri collectores citant ex decretis Fabiani. Extat apud* Martinum *Bracarenſem Epiſcopum in capitul. Græc. ſynod. cap. 20, ex Neocæſarienſ. cap. 11.*

C. I. ¶ *Ante annos triginta presbyter non ordinetur.*

SI *e* quis triginta ætatis ſuæ annos non impleverit, nullo modo presbyter ordinetur, etiamſi valdè ſit dignus.

a *Ibid. cap. 4.* b *al. deputanda.* c *al. nec.* d *al. intuliſſe judicemur.* e *Polyc. lib. 2. tit. 20. Burch. lib. 2. cap. 10. Ivo p. 6. cap. 30. Pannor. lib. 3. cap. 29.*

C. II. ¶ *De eodem.* PALEA.

[*Item* in novellis in Authentica *de ſanctiſ. Epiſcopis. §. clericos apud Iulian. Antec. conſt. 123. cap. 19.*]

NEmo * presbyter conſecretur, qui minor triginta annis ſit: nemo diaconus fiat, qui minor vigintiquinque annis ſit: nemo lectoribus connumeretur, qui minor XVIII. annis fuerit: nemo inter diaconiſſas conſecretur ſacroſanctæ eccleſiæ, quæ minor ſit XL. annis, vel ad ſecundum matrimonium pervenerit.

C. III. *Non eſt ordinandus, niſi longo ſit probatus examine.*

Item Leo Papa *ad Epiſcopos Africanos, epiſt. 85. cap. 1.*

QVid *a* eſt manus citò imponere, niſi ante ætatem maturitatis, ante tempus examinis, ante meritum obedientiæ *b*, ante experientiam diſciplinæ, ſacerdotalem honorem tribuere non probatis? Et quid eſt communicare peccatis alienis, niſi talem effici ordinantem, qualis ille, qui non meruit ordinari.

C. IV. ¶ *Ante triginta annorum ætatem presbyter non ordinetur.*

Item ex concilio Neocæſarienſi, *cap. 11.*

PResbyter *c* ante XXX. annorum ætatem non ordinetur, quamvis ſit probabilis vitæ: ſed obſervetur uſque ad præfinitum tempus. Dominus enim noſter Ieſus Chriſtus trigeſimo anno baptizatus eſt, & tunc prædicavit.

Hoc regulare eſt, unde & Chriſtus, & Ioannes Baptiſta, & Ezechiel, & nonnulli prophetarum non leguntur ante hoc tempus prophetaſſe, vel prædicaſſe. Verùm, quia Hieremias d, *& David & ... ante juvenilem ætatem ſpiritum prophetiæ accepiſſe leguntur, David & Salomon in adoleſcentia uncti inveniuntur, Ioannes etiam Evangeliſta* f, *cùm adhuc eſſet adoleſcens, à Domino in Apoſtolum electus, & cum aliis ad prædicandum miſſus invenitur, Paulus* g *quoque Apoſtolus in adoleſcentia à Domino electus, & ad prædicandum miſſus aſſeritur, eccleſia ſimiliter, neceſſitate exigente, nonnullos ante triginta annos ordinare conſuevit.*

C. V. ¶ *Neceſſitate exigente XXV. annorum presbyteri ordinentur.*

Vnde Zacharias Papa, *Bonifacio Epiſcopo, epiſtola 6. cujus initium* [*Benedictus Deus.*]

SI triginta annorum non reperiuntur; & neceſſitas exposcit, à vigintiquinq; annis & ſuprà levitæ, & ſacerdotes ordinentur.

DISTINCTIO LXXIX.

1 ps APoſtolicus *autem non niſi à Cardinalibus, & religioſis clericis eſt inthronizandus.*

C. I. ¶ *De eo, qui ſine concordi Cardinalium electione inthronizatur.*

Vnde Nicolaus Papa II. *ait in epiſtola, qua ſynodum à ſe Romæ habitam refert, cap. 1.*

SI *h* quis 1 Apoſtolicæ ſedi ſine concordi & canonica electione Cardinalium ejuſdem eccleſiæ, ac deinde ſequentium religioſorum clericorum inthronizatur, non Papa vel Apoſtolicus, ſed apoſtaticus habeatur.

1 ¶ Si quis] *Verba Nicolai in epiſtola, quæ in volumine conciliorum impreſſis poſt decreta Nicolai I. habetur, hæc ſunt:* Primo namque inſpectore Deo eſt ſtatutum, ut electio Romani Pontificis in poteſtate Cardinalium Epi-

* *Polycarp. lib. 2. tit. 27.* a *Sup. diſt. 61. cap. miramur.* ... *quid eſt cito.* b *al. laboris.* c *Anſelm. lib. 6. cap. 34.* ... *cap. 105. Polyc. lib. 2. tit. 27. Anſel. l. 7. c. 95. Pann. l. 3. c. 29. S. Greg. in Ezechielem Homil. 2.* d *Hierem. 1.* e *Dan. 1.* f *Ma...* g *Actor. 7.* h *Polycarp. lib. 1. tit. 4. Anſel. lib. 6. cap. ...* *ſi quis pecunia.*

ſcopo-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN